

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ ТА ОБДАРОВАНОСТІ
для студентів

Освітньої програми:	Психологія
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавр
за спеціальністю:	053 Психологія
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Робоча програма: Психологія творчості та обдарованості
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

Розробник: к.психол.наук, доц. Мороз О.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у галузі знань
05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 3 / 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90/90 Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
		Лекції	
		год. 20	год. 8
		Практичні, семінарські	
		год. 20	год. 6
		Самостійна робота	
		год. 50	год. 76
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю:	
		5-й семестр - іспит	

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія творчості та обдарованості» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 психологія за освітньо-професійною програмою психологія.

Основною метою курсу «Психологія творчості та обдарованості» є: сприяти активному запровадженню новітніх теоретичних та експериментальних знань з психології творчості та обдарованості у практичну навчально-наукову діяльність студентів; формування у студентів системи знань щодо саморозвитку для самоздійснення особистості, забезпечити на цій основі формування у студентів готовності до майбутньої професійної діяльності.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК (загальні компетентності), ФК (фахові компетентності).**

ЗК (загальні компетентності):

ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК (фахові компетентності):

ФК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК 8. Оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК 14. Керувати науковою роботою учнів

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Психологія творчості та обдарованості», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1: Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2: Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 3: Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 10: Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).

ПРН 13: Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни « Психологія творчості та обдарованості »

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Основні підходи до феномену творчості у психологічних дослідженнях. Проблема розвитку творчості в зарубіжній психології. Історія розвитку досліджень творчості у вітчизняній психології. Дослідження творчості з позицій системного підходу. Біографічні і соціально-психологічні фактори розвитку творчості.

Література: основна (2-5,8,11); додаткова (1, 2); інтернет ресурси.

Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури. Поняття «творча особистість». Креативність і креативна особистість. Модель Гілфорда та теорія «інтелектуального порога» Торренса. Психологічні особливості творчої особистості.

Література: основна (4, 9, 17); додаткова (1- 3); інтернет ресурси.

Тема 3. Вікова динаміка та проблема розвитку творчості. Дослідження творчої обдарованості О.М.Матюшкіна. Дитяча творчість. Гра і фантазія. Чинники розвитку обдарованості (В.О.Моляко). Уява і творчість. Розвиток творчого потенціалу особистості. «Саморух» творчої особистості (Г. С. Костюк). Концепція самоактуалізації А. Маслоу в психології творчості.

Література: основна (1, 6, 15); додаткова (1, 2); інтернет ресурси.

Тема 4. Психологічна структура творчості. Загальна природа творчого процесу. Механізми творчості. Роль інсайту в творчій діяльності. Структура творчого процесу. Стадії творчого процесу.

Література: основна (8-13); додаткова (3, 4); інтернет ресурси.

Тема 5. Концепції здібностей та обдарованостей. Основні підходи до вивчення здібностей та обдарованостей. Рівні розвитку здібностей: задатки, здібності, обдарованість, талант, геніальність. Феномен обдарованості як вищий рівень розвитку здібностей. Психолого-дидактична система «Обдаровані діти: виявлення, навчання, розвиток». Психологічні системні властивості обдарованої особистості. Концепції обдарованості. Специфіка виявів обдарованості. Ознаки обдарованості.

Література: основна (3,9,11-17); додаткова (4); інтернет ресурси.

Тема 6. Психологічна діагностика та активізація творчості та обдарованості. Методи дослідження творчості. Загальна характеристика методів дослідження творчості та творчої особистості. Метод вивчення результатів діяльності. Особливості застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості. Тести креативності Дж. Гілфорда, Е. Торренса. Тест «Ваш творчий потенціал».

Література: основна (5, 10, 13); додаткова (1 - 2); інтернет ресурси.

Тема 7. Методи навчання і активізації творчості. Дослідження методів розвитку творчості. Метод фокальних об'єктів (МФО). Метод «мозкового штурму» А. Осборна

(«мозкової атаки», «брейнстормінгу»). Синектика як спосіб стимуляції вирішення проблеми. Тренінги стимуляції творчості. Система КАРУС В. Моляко. Рекомендації щодо моделювання, організації та проведення стимулюючих творчості психологічних практик.

Література: основна (3,4,5,14); додаткова (1-4); інтернет ресурси.

Тема 8. Індивідуальні та групові засоби стимулювання творчої активності. Особистісно розвивальний підхід формування творчої особистості. Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові. Мотивація діяльності. Мотив, потреба, ідеальна мета, спонукання, намір. Індивідуальні методи розвитку творчої активності. Основні завдання навчального проектування. Групові методи розвитку творчої активності. Особливості формування творчої Я-концепції особистості.

Література: основна (7, 9, 11-17); додаткова (2); інтернет ресурси.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Основні підходи до феномену творчості у психологічних дослідженнях	8	2	2			4	4	-	-			4
Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури.	8	2	2			4	4	-	-			4
Тема 3. Вікова динаміка та проблема розвитку творчості.	8	2	2			4	4	-	-			4
Тема 4. Психологічна структура творчості.	8	2	2			4	4	-	-			4
Тема 5. Концепції здібностей та обдарованостей.	8	2	2			4	7	2	1			4
Тема 6. Психологічна діагностика та активізація творчості та обдарованості.	14	2	2			10	19	2	1			16
Тема 7. Методи активізації творчості. Дослідження методів	18	4	4			10	24	2	2			20

розвитку творчості.												7
Тема 8. Індивідуальні та групові засоби стимулювання творчої активності:	18	4	4			10	24	2	2			20
Усього годин	90	20	20			50	90	8	6			76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
1	Тема 1. Основні підходи до феномену творчості у психологічних дослідженнях	2/-
2	Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури.	2/-
3	Тема 3. Вікова динаміка та проблема розвитку творчості.	2/-
4	Тема 4. Психологічна структура творчості.	2/-
5	Тема 5. Концепції здібностей та обдарованостей.	2/1
6	Тема 6. Психологічна діагностика та активізація творчості та обдарованості.	2/1
7	Тема 7. Методи активізації творчості. Дослідження методів розвитку творчості.	4/2
8	Тема 8. Індивідуальні та групові засоби стимулювання творчої активності:	4/2
Усього		20/6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з форми навчання
1	Дослідження творчості з позицій системного підходу. Біографічні і соціально-психологічні фактори розвитку творчості.	4/4
2	Модель Гілфорда та теорія «інтелектуального порога» Торренса. Психологічні особливості творчої особистості.	4/4
3	Розвиток творчого потенціалу особистості. «Саморух» творчої особистості (Г. С. Костюк). Концепція самоактуалізації А. Маслоу в психології творчості.	4/4
4	Роль інсайту в творчій діяльності. Структура творчого процесу. Стадії творчого процесу.	4/4
5	Психолого-дидактична система «Обдаровані діти: виявлення, навчання, розвиток». Психологічні системні властивості обдарованої особистості. Концепції обдарованості. Специфіка виявів обдарованості. Ознаки обдарованості	4/4
6	Загальна характеристика методів дослідження творчості та творчої особистості. Метод вивчення результатів діяльності. Особливості застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості.	10/16
7	Тренінги стимуляції творчості. Система КАРУС В. Моляко. Рекомендації щодо моделювання, організації та проведення стимулюючих творчість психологічних практик.	10/20

8	Особливості формування творчої Я-концепції особистості. Мотивація діяльності. Мотив, потреба, ідеальна мета, спонукання, намір. Індивідуальні методи розвитку творчої активності.	10/20 ⁸
Усього		50/76

Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Основні підходи до феномену творчості у психологічних дослідженнях.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, формування тезаріусу з теми, (1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «творчість». (сайт, назва, авторство статті) 2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності)	основна (2-5,8,11); додаткова (1, 2); інтернет ресурси.	6
Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, реферат «Психологічні характеристики творчої особистості».	основна (4, 9, 17); додаткова (1- 3); інтернет ресурси.	6
Тема 3. Вікова динаміка та проблема розвитку творчості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, есе на фільм «Три польоти Ніки Турбіної» (реж	основна (1, 6, 15); додаткова (1, 2); інтернет ресурси.	6

		А.Кадилова)		
Тема 4. Психологічна структура творчості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, реферат на тему: «Хоббі і захопленість суб'єкта як показник спрямованості і рівня розвитку творчості».	основна (8-13); додаткова (3, 4); інтернет ресурси.	6
Тема 5. Концепції здібностей та обдарованостей.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, сформулювати порівняльну таблицю концепцій обдарованостей, вказати основні відмінності та підходи вивчення обдарованості.	основна (3,9,11-17); додаткова (4); інтернет ресурси.	6
Тема 6. Психологічна діагностика та активізація творчості та обдарованості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, створити «Банк діагностик творчості та обдарованості особистості» (10 методик).	основна (5, 10, 13); додаткова (1 - 2); інтернет ресурси.	10
Тема 7. Методи активізації творчості. Дослідження методів розвитку творчості.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет- джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, підготувати авторську коучингову програму	основна (3,4,5,14); додаткова (1- 4); інтернет ресурси.	10

		розвитку творчості особистості.		10
Тема 8. Індивідуальні та групові засоби стимулювання творчої активності.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичних занять, огляд та аналіз наукових публікацій з даної тематики в періодичних виданнях та фахових інтернет-джерелах.	Експрес опитування, відгук на фахову публікацію за даною темою, тести, аналіз особливостей психологічного супроводу дітей за фільмом «Діти-індіго нашого часу» (реж. С. Краус)	основна (7, 9, 11-17); додаткова (2); інтернет ресурси.	10

7. Індивідуальні завдання

Індивідуально-дослідницьке завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу актуального рівня і визначення можливостей власного розвитку професіоналізму.

Індивідуально-дослідницьке завдання:

Підготуйте авторську програму з елементами тренінгу «Стимулювання творчої активності майбутніх психологів».

8. Методи навчання і прийоми навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);
- за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
- за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;
- за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання

Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

9. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Перевірка індивідуальної роботи.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

Питання до іспиту з курсу « Психологія творчості та обдарованості»

1. Основні підходи до феномену творчості у психологічних дослідженнях.
2. Проблема розвитку творчості в зарубіжній психології.
3. Історія розвитку досліджень творчості у вітчизняній психології.
4. Дослідження творчості з позицій системного підходу.
5. Біографічні і соціально-психологічні фактори розвитку творчості.
6. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури.
7. Поняття «творча особистість». Креативність і креативна особистість.
8. Модель Гілфорда та теорія «інтелектуального порога» Торренса.
9. Психологічні особливості творчої особистості.
10. Вікова динаміка та проблема розвитку творчості.
11. Дослідження творчої обдарованості О.М.Матюшкіна.
12. Дитяча творчість. Гра і фантазія.
13. Чинники розвитку обдарованості (В.О.Моляко).
14. Уява і творчість. Розвиток творчого потенціалу особистості.
15. «Саморух» творчої особистості (Г. С. Костюк).
16. Концепція самоактуалізації А. Маслоу в психології творчості.
17. Психологічна структура творчості.
18. Загальна природа творчого процесу.
19. Механізми творчості.
20. Роль інсайту в творчій діяльності.
21. Структура творчого процесу. Стадії творчого процесу.
22. Концепції здібностей та обдарованостей.
23. Основні підходи до вивчення здібностей та обдарованостей.
24. Рівні розвитку здібностей: задатки, здібності, обдарованість, талант, геніальність.
25. Феномен обдарованості як вищий рівень розвитку здібностей.
26. Психолого-дидактична система «Обдаровані діти: виявлення, навчання, розвиток».
27. Психологічні системні властивості обдарованої особистості.
28. Концепції обдарованості.
29. Специфіка виявів обдарованості.
30. Ознаки обдарованості.
31. Психологічна діагностика та активізація творчості та обдарованості.
32. Методи дослідження творчості.
33. Загальна характеристика методів дослідження творчості та творчої особистості.
34. Метод вивчення результатів діяльності.
35. Особливості застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості.
36. Тести креативності Дж. Гілфорда, Е. Торренса.
37. Тест «Ваш творчий потенціал».
38. Методи навчання і активізації творчості.
39. Дослідження методів розвитку творчості.
40. Метод фокальних об'єктів (МФО).
41. Метод «мозкового штурму» А. Осборна («мозкової атаки», «брейнстормінгу»).
42. Синектика як спосіб стимуляції вирішення проблеми.
43. Тренінги стимуляції творчості.

44. Система КАРУС В. Моляко.
45. Рекомендації щодо моделювання, організації та проведення стимулюючих творчість психологічних практик.
46. Індивідуальні та групові засоби стимулювання творчої активності.
47. Особистісно-розвивальний підхід формування творчої особистості.
48. Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові.
49. Мотивація діяльності.
50. Мотив, потреба, ідеальна мета, спонукання, намір.
51. Індивідуальні методи розвитку творчої активності.
52. Основні завдання навчального проектування.
53. Групові методи розвитку творчої активності.
54. Особливості формування творчої Я-концепції особистості.
55. Психологічна характеристика творчої особистості та її структури.
56. Поняття «творча особистість».
57. Креативність і креативна особистість.
58. Модель Гілфорда.
59. Теорія «інтелектуального порога» Торренса.
60. Психологічні особливості творчої особистості.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
6	6	6	6	6	10	10	10		

T1, T2, – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

11. Методичне забезпечення

1. Підручники, методичні рекомендації.
2. Мультимедійні засоби.

12. Рекомендована література

12.1. Основна література

1. Выготский Л.С. Психология искусства. [Электронный ресурс]: учеб. пособ. / Л.С. Выготский. – М.: Академия. Режим доступа: www.gumer.info
2. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей: учеб пособие / Д.Б. Богоявленская – М.: Академия, 2002. - 320 с.
3. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень. За ред. Моляко В.О. Житомир: Рута, 2006. 320с.
4. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник / Н. А. Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с.
5. Кульчицкая Е.И., Моляко В.А. Сирень одаренности в саду творчества. Житомир, 2008.- 316с.
6. Кучерявий І. Т. Творчість – основа розвитку потенційних джерел особистості. К.: Вища школа, 2000.- 216с.
7. Моляко В.А. Психологія творчості – нова парадигма дослідження конструктивної діяльності людини / В.А. Моляко // Практична психологія та соціальна робота – 2004 – №8 – с. 1-5.
8. Навчання, виховання і розвиток обдарованої особистості: ретроспектива і перспектива: зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький: Вид-во КСВ, 2010. – 171 с.
9. Пономарев Я.А. Психология творчества. [Электронный ресурс]: учеб. пособ. / Я.А. Пономарев. М.: Изд-во МГУ. Режим доступа: www.koob.ru
10. Роменець В.А. Психологія творчості. [Електронний ресурс]: навч. посібник / В.А. Роменець – К.: Либідь. Режим доступа: www.Pidruchniki.ws
11. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3 вид. перероб. доповн./ В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
12. Міщиха Л.П. Креативність через призму міжстатевих відмінностей. Режим доступа: Virtus, 2017 <http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal16.pdf>
13. Міщиха Л. П. Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості : монографія – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2014. – 399 с.
14. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості// Обдарована дитина. 2004. №6. С.2-9.
15. Психологія творчості. Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ. – Одеса: Державний заклад ПНПУ ім. К.Д.Ушинського. – 2010. – 182 с.
16. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчо обдарованої особистості К.: Інформаційні системи, 2010. – 215 с.
17. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник / С. П. Яланська. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. – 180 с.

12.2 .Додаткова література

1. Дружинин В.Н. Психология общих способностей / В.Н. Дружинин. – СПб.: Питер, 2002. – 368 с.
2. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин СПб.: Питер, 2012. – 448 с.
3. Міщина Л.П. Творчий профіль особистості Psychological Prospects Journal Editor. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки.
4. Савчин М.В. /Духовний потенціал людини / М.В. Савчин. – 2-ге вид.,перероб. і доп . – Івано-Франківськ : Місто-НВ, 2014 . – 507 с.

12.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПН України - <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Актуальні проблеми психології -<http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>
4. Актуальні питання сучасної психології -
http://library.sspu.sumy.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologii
5. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України-<http://psychology-naes-ua.institute/>
6. Українська бібліотека - <http://ualib.com.ua/>
7. Психологія-<http://psych.kiev.ua>
8. Соціальні науки-[http:// social-science.com.ua/](http://social-science.com.ua/)